

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

Предмет ДИМОВИЋ против СРБИЈЕ

(Представка број 24463/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

28. јун 2016. године

Ова пресуда ће постати правоснажна у околностима утврђеним у члану 44. став 2. Конвенције. Она може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Димовић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Luis López Guerra, *председник*,
Helena Jäderblom,
Johannes Silvis,
Branko Lubarda,
Pere Pastor Vilanova,
Alena Poláčková,
Georgios A. Serghides, *судије*,
и Stephen Phillips, секретар Одељења,

После већања на затвореној седници одржаној 7. јуна 2016. године,
изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 24463/11) против Републике Србије коју су Суду поднела, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“), два српска држављанина, господин Ивица Димовић и господин Јожеф Димовић (у даљем тексту: „подносиоци представке“), 5. марта 2011. године.
2. Подносиоце представке заступао је господин В. Јухас Ђурић, адвокат из Суботице. Владу Србије (у даљем тексту „Влада“) заступао је њен заступник, госпођа В. Родић.
3. Подносиоци представке су тврдили да је повређено њихово право на одбрану у вези са сведоцима.
4. Представка је 5. јануара 2015. године достављена Влади.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносиоци представке рођени су 1980. године, односно 1964. године и живе у месту Хајдуково.
6. Против подносилаца представке и њиховог пријатеља С. К. је 12. фебруара 2007. године подигнута оптужница, јер су наводно украли пресу за грожђе.

7. Општински суд у Суботици је 25. јануара 2008. године ослободио сва три окривљена лица од ових оптужби. Он је, при томе, објаснио да иако је постојао доказ да су поседовали пресу, није било ничега што би указивало да су је стекли кривичном радњом. Сами подносиоци представке су тврдили да су пресу нашли бачену, док је С. К. порекао оптужбе и након тога се бранио ћутањем. За време суђења није изнет ниједан материјални доказ и, осим изјаве наводне жртве – која је тврдила да преса ради и да ју је чувао закључану у дворишту – изјаве два сведока ишле су у прилог одбрани подносилаца представке.

8. Тужилаштво је 8. априла 2008. године уложило жалбу на ову пресуду, посебно нагласивши да првостепени суд није узео у обзир изјаву коју је полицији 26. јануара 2006. године дао С. К. (иако у одсуству подносилаца представке и њиховог пуномоћника, који није био позван да томе присуствује).

9. Окружни суд у Суботици је 12. маја 2008. године укинуо спорну пресуду и наложио поновно суђење. Суд је објаснио да је изјава на коју се тужилаштво позива посебно важна, јер је том приликом С. К. признао – у присуству свог пуномоћника – да је он пресу украо заједно са подносиоцима представке. С.К. је касније опозвао ово признање тврдећи да је дато под дејством алкохола, а затим је одбио да одговори на даља питања, па је требало да Општински суд поново размотри ове околности, иако је и само тужилаштво првобитно пропустило да тражи да се изјава С. К. од 26. јануара 2006. године узме као доказ. Суд је сматрао да је овај пропуст Општинског суда „нејасан и необјашњив“.

10. С. К. је преминуо 12. октобра 2008. године, а Општински суд је 29. децембра 2008. године обуставио поступак против њега.

11. Општински суд је 19. фебруара 2009. године, пошто је одржао претрес и прочитао изјаву С. К. од 26. јануара 2006. године пред странкама, нашао да су подносиоци представке криви. Први подносилац представке је осуђен на казну затвора од шест месеци, док је други подносилац представке осуђен на условну казну затвора у трајању од две године. У образложењу се суд првенствено ослонио на изјаву С. К. од 26. јануара 2006. године. За време поновног суђења нису изнети никакви другачији докази, осим оних изнетих та време првог суђења.

12. Окружни суд је 29. јула 2009. године потврдио ову пресуду по жалби, а 7. октобра 2010. године Врховни суд је одбацио даљи захтев подносилаца представке за испитивање законитости правоснажне пресуде.

13. У међувремену, 11. септембра 2009. године, подносиоци представке су уложили уставну жалбу Уставном суду, наводећи да је њихова осуда била заснована на сведочењу лица за које никада нису имали прилику да га уанкрсно испитају и које ју је, у сваком случају, касније опозвало.

14. Уставни суд је 14. октобра 2010 . године одбацио уставну жалбу подносилаца представке као очигледно неосновану, додавши да нижи судови – због смрти С. К. – нису имали другог избора, већ да прихвате његову ранију изјаву дату полицији и да, свакако,

нису више могли да прихвате примедбу подносилаца представке у вези са унакрсним испитивањем.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО И ПРАКСА

15. Члан 226. став 9. Законика о кривичном поступку (објављен у „Службеном листу СРЈ“, број 70/01, измене објављене у „Службеном листу СРЈ“, број 68/02 и „Службеном гласнику РС“, бр. 58/04, 85/05, 115/05, 49/07 и 122/08), прописује да се изјава коју осумњичени да у полицијској станици у присуству његовог опуномоћника може употребити као доказ у каснијем кривичном суђењу против њега. Иако ова одредба даље захтева да се јавни тужилац позове да присуствује овом испитивању, не постоји никаква додатна обавеза да се позову други тужени или њихов пуномоћник.

16. Члан 337. став 1 (1) Законика о кривичном поступку прописује, између осталог, да се изјаве које дају саоптужени могу прочитати у суду, и тиме прихватити као доказ, ако је лице о коме је реч у међувремену преминуло.

17. Свака таква изјава дата ван кривичног поступка, као и изјаве дате суду пре враћања предмета на нижу инстанцу, не морају се узимати у обзир (види „Коментар Законика о кривичном поступку“, проф. др Тихомир Васиљевић и проф. др Момчило Грубач, ИДП Јустинијан, Београд, 2005, стр. 555, став 1; види, такође, одлуку Савезног суда Кзс. 2/79 од 19. јануара 1979 . године).

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛ. 6. СТАВ 1. И 3. КОНВЕНЦИЈЕ

18. Подносиоци представке притужују се, према члану 6. ст. 1. и 3 (г) Конвенције, на општу правичност горе наведеног кривичног поступка, посебно на њихове осуде, које су биле засноване на изјави лица које никада нису имали прилику да унакрсно испитају и које је, у сваком случају, касније опозвало своју изјаву. Релевантни део члана 6. гласи како следи:

„1. Свако, током одлучивања ... о кривичној пријави против њега, има право на правичну и јавну расправу ... пред независним и непристрасним судом ...

3. Свако ко је оптужен за кривично дело има следећа минимална права:

...

(г) да испитује сведоке против себе или да постигне да се они испитају ...”

A. Допуштеност

1. Злоупотреба права на појединачну представку

19. Влада је од Суда тражила да представку прогласи недопуштеном због злоупотребе права на појединачну представку. Она је посебно прво истакла да „понашање пуномоћника подносилаца представке треба узети у обзир прво што је, са једне стране, тражио накнаду трошкова за сва три оптужена у кривичном поступку, који су му досуђени из буџета. Са друге стране, он покушава на основу ове представке... да извуче корист из чињенице да је један од оптужених преминуо“. Она је даље тврдила да је представник подносилаца представке обмануо Суд наводећи да су њихове осуде биле искључиво засноване на изјави С. К.

20. Подносиоци представке се нису сложили. Они су тврдили да је дужност њиховог законског представника била да брани њихове интересе и пред домаћим судовима и пред Судом, без обзира на смрт њиховог саоптуженог.

21. Суд је доследно утврђивао да свако понашање подносиоца представке које је очигледно супротно сврси права на појединачну представку, како је предвиђено Конвенцијом, и које отежава правилно функционисање Суда или прописно вођење поступка пред њим, представља злоупотребу права на представку (види *Miroļubovs и други против Летоније*, број 798/05, ст. 62. и 65, 15. септембар 2009. године). Међутим, одбацивање представке на основу злоупотребе права на представку је изузетна мера (види *Miroļubovs и други*, цитирана у горњем тексту, став 62.) и до сада је примењена само у ограниченом броју случајева. Суд је посебно одбацио представке које представљају злоупотребу права према члану 35. став 3. Конвенције, ако су јасно засноване на нетачним или обмањујућим информацијама (види *Gross против Швајцарске* [ВВ], број 67810/10, став 28, ЕЦХР 2014; *Pirtskhalaishvili против Грузије* (одлука), број 44328/05, 29. април 2010. године; *Khvichia против Грузије* (одлука), број 26446/06, 23. јун 2009. године); *Keretchashvili против Грузије* (одлука), број 5667/02, 2. мај 2006. године и *Řehák против Чешке Републике* (одлука), број 67208/01, 18. мај 2004. године), или ако им је очигледно недостајала стварна сврха (види *Јовановић против Србије* (одлука), број 40348/08, 7. март 2014. године), или ако су садржавале увредљив језик (види, на пример, *Řehák*, цитирана у горњем тексту) или ако је прекршено начело поверљивости пријатељског поравнања (види, на пример, *Попов против Молдавије* (број 1), број 74153/01, став 48, 18. јануар 2005. године).

22. Ако се вратимо на предметни случај, Суд примећује да се спорно понашање подносилаца представке и њиховог заступника не може сматрати супротним сврси права на појединачну представку. Суд се слаже са подносиоцима представке да је одлука њиховог заступника да Суду поднесе представку представљала само извршење његових дужности у самом остваривању права подносилаца представке на појединачну представку. Смрт лица саоптуженог са подносиоцима представке у кривичном поступку подносилаца представке пред домаћим судовима не може се сматрати фактором који доприноси злоупотреби права на појединачну представку са њихове стране, већ пре питањем које је довело до подношења представке пред Судом на првом месту.

23. У вези са тврдњом Владе да су подносиоци представке обманули Суд наводећи да су њихове осуде биле искључиво засноване на изјави С. К, Суд налази да је то правни аргумент подносилаца представке у вези наводне повреде њиховог права на правично суђење. На Суду је да оцени основаност тог аргумента, након разматрања свог расположивог материјала, укључујући и спорне одлуке домаћих судова које су подносиоци представке правилно поднели.

24. Из ових разлога, Суд одбацује примедбу Владе у вези са злоупотребом права на појединачну представку.

2. Правило рока од шест месеци и неисцрпеност домаћих правних лекова

25. Влада се бранила да подносиоци представке нису исцрпели расположиве домаће правне лекове и да су њихове притужбе поднете ван рока. Влада је посебно тврдила да уставна жалба није делотворан правни лек у случају подносилаца представке. Они су, према томе, требали да поднесу своју представку Суду у року од шест месеци након што је Општински суд прихватио изјаву С. К. као доказ 19. фебруара 2009. године. Алтернативно, Влада је тврдила да жалба коју су подносиоци представке поднели Уставном суду није суштински иста као притужба поднета Суду. Према мишљењу Владе, они су се заправо жалили на пресуду Окружног суда у Суботици од 12. маја 2008. године, којом је ослобађање подносилаца представке од оптужби укинута и којом је наложено поновно суђење. Они се, према томе, нису обратили Уставном суду на одговарајући начин, чиме су пропустили да исцрпе расположиве домаће правне лекове.

26. Подносиоци представке се нису сложили са тим.

27. Суд је већ утврдио да би уставну жалбу требало, у начелу, сматрати делотворним домаћим правним леком у смислу члана 35. став 1. Конвенције у односу на све представке поднете против Србије после 7. августа 2008. године (види *Вучковић и други против Србије* (прелиминарна примедба) [ВВ], бр. 17153/11 и 29 других, став 84, 25. март 2014. године и *Винчић и други против Србије*, бр. 44698/06 и остале, став 51, 1. децембар 2009. године). Он не види ниједан разлог да одступи од ове праксе у околностима предметног случаја. С обзиром на то, рок од шест месеци треба рачунати од тренутка када су подносиоци представке примили одлуку Уставног суда 21. фебруара 2011. године – четрнаест дана пре подношења представке.

28. Суд даље налази да је очигледно из примерака уставне жалбе подносилаца представке и одлуке Уставног суда да су, супротно тврдњи Владе, подносиоци представке изричито поднели притужбу која је идентична притужби поднетој овом Суду. У суштини, они су се жалили на правичност поступка вођеног по решењу о поновном суђењу због прихватања изјаве С. К. као доказа.

29. Из тих разлога, Суд одбацује примедбу Владе у оба смера у вези са неисцрпеношћу домаћих правних лекова и правилном роком од шест месеци.

30. Суд даље примећује да представка није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције. Он даље констатује да није ни недопуштена по неком другом основу. Она се, према томе, мора прогласити допуштеном.

Б. Основаност

1. Аргументи страна

31. Подносиоци представке су тврдили да нису имали правично суђење, јер нису добили прилику да испитују С. К, након што је његова изјава прихваћена као доказ за време поновног суђења. Они су даље тврдили да је њихова осуда била заснована искључиво на изјави С. К, нагласивши да изјава није била дата пред судом и да је опозвана у каснијим фазама кривичног поступка.

32. Влада се није сложила. Она је тврдила да домаћи судови нису засновали своју одлуку искључиво на изјави С. К, већ да су у обзир такође узели и изјаве разних других сведока. Она је даље тврдила да је, иако изјава С. К. није дата пред судовима већ полицији, она узета на правилан начин. Влада је, такође, позвала Суд да узме у обзир чињеницу да је, у каснијој фази поступка, С. К. дао изјаве пред судом.

2. Оцена Суда

(а) Општа начела

33. Суд на почетку подсећа да је допуштеност доказа првенствено питање које регулише национални закон и према општем правилу на националним је судовима да оцене доказе пред њима. Задатак Суда, према Конвенцији, није да доноси одлуку о томе да ли су изјаве сведока прописно прихваћене као докази, већ да утврди да ли је поступак у целини, укључујући и начин на који је доказ узет, правичан (види, међу многим другим ауторитетима, *Gäfgen против Немачке* [ВВ], број 22978/05, став 162, ЕЦХР 2010).

34. Суд даље констатује да су гаранције у ставу 3 (г) члана 6. посебни аспекти права на правично суђење утврђеног у ставу 1. ове одредбе који се морају узети у обзир при оцени правичности поступка. Осим тога, примарна обавеза Суда је према члану 6. став 1. да оцени општу правичност кривичног поступка (види *Tahquet против Белгије* [ВВ], број 926/05, став 84, ЕЦХР 2010).

35. Члан 6. став 3 (г) предвиђа начело да се, пре него што оптужени буде осуђен, морају нормално извести сви докази против њега, у његовом присуству, на јавном претресу, ради изношења супротних аргумената. Могући су изузеци од овог начела, али права одбране не смеју бити повређена, што, по правилу, захтева да оптужени добије одговарајућу и прописну прилику да их оспори и испита сведока против њега, било када сведок даје изјаву или у каснијој фази поступка (види, на пример, *Solakov против Бивше Југословенске Републике Македоније*, број 47023/99, став 57, ЕЦХР 2001-Х).

36. У складу са начелима развијеним у пракси Суда, неопходно је да се у три фазе размотри спојивост поступка у ком су изјаве сведока који није био присутан и испитиван на суђењу употребљене као доказ са чланом 6. ст. 1. и 3 (г) Конвенције (види *Schatschaschwili против Немачке* [ВВ], број 9154/10, став 107, ЕЦХР 2015 и *Al-Khawaja и Tahery против Уједињеног Краљевства* [ВВ], бр. 26766/05 и 22228/06, став 119, ЕЦХР 2011; види такође резиме права у предмету *Seton против Уједињеног Краљевства*, број 55287/10, ст. 58. и 59, 31. март 2016 . године, још није правоснажна).

37. Прво, Суд мора да размотри да ли је постојао добар разлог да се прихвати доказ одсутног сведока, имајући у виду да по општем правилу сведок треба да изнесе доказ током суђења и да треба учинити све разумне напоре да се обезбеди њихово присуство (*Schatschaschwili*, цитирана у горњем тексту, ст. 110-111. и 117-118.). Суд нормално прихвата као доказ сам по себи да смрт сведока представља добар разлог да се дозволи да се њихове претходно дате изјаве прихвате као доказ, а да се одбрани не да прилика да унакрсно испита овог сведока лично (види, на пример, *Al-Khawaja и Tahery*, цитирану у горњем тексту, ст. 103, 121. и 153; *Ferrantelli и Santangelo против Италије*, 7. август 1996. године, став 52, Извештаји 1996-III и *Mika против Шведске* (одлука), број 31243/06, став 37, 27. јануар 2009. године). Међутим, то прихватање није безусловно. У свим тим случајевима, смрт сведока десила се убрзо након што је изјава дата у припреми суђења или, у сваком случају, пре завршетка првостепеног суђења. Анализа ових предмета јасно показује да се немогућност одбране да испита такве сведоке не може оправдано приписати недостатку марљивости на страни домаћих судова.

38. Друго, неопходно је да се утврди да ли је одсуство сведока било искључиви или одлучујући основ за осуду оптуженог (види *Schatschaschwili*, цитирана у горњем тексту, став 107. и *Al-Khawaja и Tahery*, цитирана у горњем тексту, ст. 119. и 126-47.). Према „правилу искључивости и одлучивања“, ако је осуда оптуженог искључиво или углавном заснована на доказима сведока које оптужени не може да испита у некој фази суђења, његова права одбране су неоправдано ограничена. У овом контексту, реч „одлучујући“ треба уско схватити као доказ који указују на важност или значај који ће вероватно бити одлучујући за исход предмета (види *Schatschaschwili*, цитирана у горњем тексту, став 123. и *Al-Khawaja и Tahery*, цитирана у горњем тексту, став 131.). Када је непроверени доказ сведока поткрепљен другим потврдним доказом, оцена да ли је то одлучујуће зависиће од јачине поткрепљујућег доказа: што је други инкриминишући доказ јачи то је мања вероватноћа да ће се доказ одсутног сведока третирати као одлучујући. Међутим, како члан 6. став 3. Конвенције треба тумачити у контексту општег разматрања правичности поступка, правило искључивости и одлучивања не треба примењивати круто. Посебно, када је препричана изјава једини или одлучујући доказ против оптуженог, њено прихватање као доказа неће аутоматски имати за резултат повреду члана 6. став 1. Међутим, пошто прихватање таквог доказа носи значајну тежину у оцени опште правичности поступка, Суд мора тај поступак подвргнути најтемељнијем испитивању.

39. Ово је улога треће фазе у којој Суд мора да утврди да ли је било довољно контрауравнотежујућих фактора, укључујући и јаке процесне гаранције, да се надокнаде

потешкоће нанете одбрани због прихватања непровереног доказа и да се осигура да суђење, у целини, буде правично (види *Khawaja u Tahery*, цитирана у горњем тексту, став 147.). Ови контра уравнотежујући фактори укључују мере које дозвољавају правичну и правилну оцену поузданости непровереног доказа. То би дозволило да се осуда заснива само на таквом доказу ако је довољно поуздан, с обзиром на његову важност за случај. Обим контра уравнотежујућих фактора неопходних да би се суђење сматрало правичним зависиће од тежине доказа одсутног сведока. Што је тај доказ важнији, то ће контра уравнотежујући фактори морати да носе већу тежину да би се поступак као целина сматрао правичним.

40. Као што је Велико веће појаснило у својој пресуди у предмету *Schatschaschwili*, ове три фазе су међусобно повезане и, узете заједно, служе да се утврди да ли је кривични поступак у питању, као целина, био правичан (види *Schatschaschwili*, цитирана у горњем тексту, став 118.). Непостојање доброг разлога за одсуство сведока не може, само по себи, бити довољно да се закључи да суђење није правично, иако то остаје веома важан фактор за одмеравање равнотеже оцене опште правичности и оног фактора који може да пребаца равнотежу у корист утврђивања повреде члана 6. ст. 1. и 3(г). Штавише, с обзиром да је његова задатак да утврди да ли је поступак у целини био правичан, Суд не треба само да разматра постојање довољних контра уравнотежујућих фактора у предметима у којима је доказ одсутног сведока био једини или одлучујући основ за осуду подносиоца представке, већ такође и у случајевима где је утврдио да је нејасно да ли је доказ у питању једини или одлучујући, али је и поред тога задовољавајући и да је имао значајну тежину и да би његово прихватање могло бити штетно за одбрану.

(б) Примена ових начела на конкретан случај

(i) Да ли је постојао добар разлог за одсуство С. К. на суђењу

41. Суд прво примећује да је С. К. преминуо пре поновног суђења. Међутим, С. К. је био доступан испитивању све време поступка у оквиру првог суђења. Домаћи суд је, према томе, имао довољно могућности да прикаже изјаву коју је он дао 26. јануара 2006. године као доказ, да је то желео да учини, што би одбрани пружио прилику да је лично оспори. Међутим, тужилаштво није од суда тражило ни да ову изјаву призна као доказ, нити је то суд учинио на сопствену иницијативу за време првог суђења. Због тога ова изјава није призната као доказ до поновног суђења, када је С. К. већ био преминуо и одбрана није могла да га унакрсно испита.

42. Суд, такође, примећује да је Окружни суд, у својој одлуци од 12. маја 2008. године којом је наложено поновно суђење, описао пропуст Општинског суда да прихвати као доказ изјаву С. К. као „нејасан и необјашњив“. Суд закључује да је немогућност одбране да разматра спорни доказ личним суочавањем сведока, како се захтева чланом 6. ст. 1. и 3(d) Конвенције, углавном била резултат недостатка марљивости на страни домаћих судова. Из тих разлога, Суд утврђује да не постоји добар разлог за непризнавањем изјаве С. К. као доказа до времена након његове смрти.

(ii) Да ли је доказ одсутног сведока био једини или одлучујући основ за осуду подносилаца представке

43. У вези са питањем да ли је изјава одсутног сведока која је призната као доказ представљала искључиви или одлучујући основ за осуду оптуженог, Суд примећује да је изјава С. К, као једини нови доказ приказан за време новог суђења, била довољно важна да се направи разлика између ослобађања подносилаца представке и њихове осуде, што се може јасно видети из поређења пресуда Општинског суда од 25. јануара 2008. године и 19. фебруара 2009. године (види, уз одговарајуће измене, *Mild u Virtanen против Финске*, бр. 39481/98 и 40227/98, став 47, 26. јул 2005. године). Суд даље констатује да је једини други доказ у извесној мери комплементаран верзији догађаја тужилаштва била изјава коју је дала наводна жртва у вези са питањем да ли је преса била напуштена или је била у функцији, док су је све друге изјаве сведока оспоравале (види став 7. у горњем тексту). Суд најзад констатује да на суђењу није изнет ниједан материјални доказ. Пошто је тако, Суд је задовољан што је изјава С. К. била одлучујући основ за осуду подносилаца представке.

(iii) Да ли је било довољно уравнотежавајућих фактора да се надокнаде потешкоће у којима је одбрана радила

44. Суд мора даље утврдити, у трећем кораку, да ли је било довољно уравнотежавајућих фактора да се надокнаде потешкоће у којима је одбрана радила због прихватања одлучујућег доказа одсутног сведока. Суд прво констатује да у пресудама домаћих судова нема назнаке да су изјави коју је дао С. К. приступили са неком посебном пажњом или да је чињеница да је он одсутан сведок подстакла домаће судове да посвете мању тежину његовој изјави (упоредити, на пример, са *Al-Khawaja* и *Tahery*, цитирана у горњем тексту, став 157.).

45. Суд даље примећује да домаћи судови нису имали пред собом никакав додатни оптужујући доказ који поткрепљује изјаву С. К, уз изузетак раније изјаве коју је дала наводна жртва. Што је најважније, Суд констатује да домаћи органи нису озбиљно покушали да сакупе даље доказе да би се утврдиле пресудне чињенице за утврђивање кривичне одговорности подносилаца представке, конкретно да ли је преса за грођје била напуштена или је била у функцији.

46. Суд, такође, примећује да су подносиоци представке имали прилику да дају сопствену верзију догађаја за време суђења и да оспоре кредибилитет изјаве С. К. Међутим, домаћи судови нису ништа предузели да испитају тврдње самог С. К. За време првог суђења, а које је адвокат одбране поновио за време поновног суђења да С. К. мора да је дао изјаву, ако ју је заиста дао, док је био под дејством алкохола.

47. С обзиром на горе наведено, Суд утврђује да нису постојали уравнотежујући фактори да се надокнаде потешкоће под којима је одбрана радила због прихватања непроверене изјаве сведока као доказа који је послужио као одлучујућа основа за осуду подносилаца представке.

(iv) Закључак

48. У процени свеопште правичности суђења, Суд констатује да се осуда подносилаца представке одлучујуће заснивала на непровереном доказу и да су постојали недовољни уравнотежујући фактори за накнаду потешкоћа под којима је одбрана радила. Суд, такође, даје значајну тежину чињеници да је одсуство марљивости на страни домаћих органа било примарни разлог за прихватање изјаве С. К. као доказа тек након његове смрти и, сходно томе, немогућности одбране да га унакрсно испита на претресу. Он, према томе, налази да је дошло до повреде члана 6. ст. 1. и 3 (г) Конвенције.

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

49. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.“

A. Штета

50. Подносилац представке Ивица Димовић тражио је 3.500 евра (ЕУР) на име накнаде нематеријалне штете, објаснивши да је због повреде његових права био осуђен за кривично дело и да је морао да проведе шест месеци у затвору. Подносилац представке Јожеф Димовић тражио је 2.500 евра (ЕУР) на име накнаде нематеријалне штете.

51. Влада је изнела да би, ако Суд утврди повреду права подносилаца представке, „само утврђивање повреде било довољно правично задовољење у овом предмету.“

52. Суд сматра да су подносиоци представке морали претрпети бол и бригу због утврђених повреда. Пресуђујући на основу правичности, он подносиоцу представке Ивици Димовићу досуђује 3.000 евра, а подносиоцу представке Јожефу Димовићу 2.000 евра на име нематеријалне штете.

B. Трошкови

53. Подносиоци представке су, такође, заједно тражили 4.182,30 евра за трошкове настале пред домаћим судовима и 1.100 евра за трошкове пред Судом.

54. Влада је тврдила да је заједнички захтев подносилаца представке претеран.

55. У складу са праксом Суда, подносилац представке има право на накнаду трошкова само у оној мери у којој је показано да су они заиста и неопходно настали и да су разумни у износу. У овом предмету, пошто је размотрио документа која поседује и горе наведене критеријуме, Суд сматра да је оправдано да досуди износ од 5.282,30 евра за покриће трошкова по свим тачкама.

В. Затезна камата

56. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку допуштеном;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. ст. 1. и 3 (г) Конвенције, разматраних заједно;
3. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцима представке, у року од три месеца од датума када пресуда постане правоснажна у складу са чланом 44. став. 2. Конвенције, следеће износе, који ће се претворити у српске динаре према курсу важећем на дан исплате;
 - (i) ЕУР 3.000 (три хиљаде евра), заједно са порезом који се може платити, на име нематеријалне штете подносиоцу представке Ивици Димовићу;
 - (ii) ЕУР 2.000 (две хиљаде евра), заједно са порезом који се може платити, на име нематеријалне штете подносиоцу представке Јожефу Димовићу;
 - (iii) ЕУР 5.282.30 (пет хиљада две стотине осамдесет два евра и тридесет центи), заједно са порезом који се може платити подносиоцима представке, на име трошкова;
 - (б) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 28. јуна 2016, у складу са правилем 77. ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Stephen Phillips

Секретар

Luis López Guerra

Председник